

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemanja ali v Gorici na lom pošiljana:

Vse leta f. 4.40

Pol leta „ 2.20

Cetvrt leta „ 1.10

Pri označitih in tako tudi pri „polinical“ se plačuje za navadno trisopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat

7 „ „ „ 2 „

6 „ „ „ 3 „

Za večje órke po prostoru

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah na Starom trgu in v Nanski ulici in v prodajalnici G. Likarja v Semeniških ulicah h. št. 10.

Dopisi naj se pošiljajo uredništvu Via Mercato 12, naročnina pa opravištvu „Soča“, Via Seminario št. 10.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri opravištvu.

Cesarevič Rudolf.

Pretužna vest širila se je včeraj popoldne kakor blisk po našem mestu. Vse je popraševalo, ali je res, kar se pripoveduje, kar se razširja, kar krči srca zvestim državljanom. Dolgo ni bilo pravega odgovora, zanesljive vesti; a znamenja so kazala, da prej ko ne je to res, in slednjič navajali so se brzjaviti, ki so jasnimi besedami naznanjali zasebnikom prezalostno resnico.

Cesarevič RUDOLF se je ponesrečil na lovu. V ponedeljek popoldne odpeljal se je s spremstvom na lov v Maierling pri Badenu. V torek čutil se je nekoliko slabega ter je šel prej k počitku. V sredo zajutra našli so mrtvega; umrl je za srčnim mrtuodom.

Cesarevič RUDOLF je bil rojen 21. avgusta 1858 v Schönbrunnu pri Dunaji ter je dobil imena Rudolf, Franc, Karol, Jožef. Poročil se je 10. maja 1881 z belgijsko princesinjo ŠTEFANIJO, rojeno 21. maja 1864. Iz tega zakona rodila se je 2. septembra 1883 nadvojvodinja ELIZABETA, Marija, Henrijeta, Štefanija, Gizela.

Cesarevič RUDOLF bil je edini sin slavno vladajočega presvitlega cesarja FRANCA JOZEFA I in presvitke vladarice ELIZABETE ter po postavi določen naslednik za najvišji prestol.

Ker presvitli cesar nima drugega sina, preide dedna pravica do avstrijskega prestola na starejšega brata, ki še živi, nadvojvoda KAROLA LUDOVICA.

Najstariji brat presvitlega cesarja bil je nadvojvoda Ferdinand, MAKSIMILIJAN, Jožef, rojen v Schönbrunnu 6. julija 1832, ki je umrl kot cesar mehikanski 19. junija 1867. Za njim je nadvojvoda KAROL LUDOVIK, Jožef, Marija, rojen v Schönbrunnu 30. julija 1833, poročen 4. novembra 1856 z Margaretö, hčerjo kralja saksonskega, rojeno 24. maja 1840, umrlo 15. novembra 1858; drugič poročen z Anuncijato, hčerjo kralja Ferdinanda II. sicilijanskega, rojeno 24. marca 1843, umrlo 4. maja 1871; tretjič poročen z Marijo Terezijo, hčerjo portugalskega kraljiča Don Miguela, 23. julija 1873. Najmlajši cesarjev brat nadvojvoda LUDOVIK VIKTOR, Jožef, Anton, rojen 15. maja 1842 na Dunaji ni poročen.

Nadvojvoda Karol Ludovik ima več sinov. Najstariji je nadvojvoda FRANC FERDINAND, ki se je odpovedal dedni pravici do avstrijskega prestola, da je mogel podedovati naslov in premoženje umrlega vojvode modenskega, čegar ime zdaj nosi. Drugorojeni sin nadvojvode KAROLA LUDOVICA in s časom bodoči ce-

sar avstrijski je nadvojvoda OTON, poročen z Marijo Josipino, hčerjo kneza saksonskega Jurija, ki ima sina KAROLA FRANCA, rojenega 17. avgusta 1887.

Prezalostni dogodek razširil se je bliskoma po vsi državi ter vtopil srca vseh državljanov v največjo žalost radi zgube presvitlega prestolonaslednika in radi neizmerne žalosti, s katero polni ta nezgoda preblaga srca Njih Veličanstev presvitlega cesarja in presvitke cesarice in vse cesarske rodovine.

Bog, ki je Avstriji vedno pomagal, naj pomaga tudi zdaj prenašati ta hudi udarec, naj tolaži sè svojo milostjo presvitlo rodbino cesarsko, naj obrne tudi neizmerno nezgodo v svojo slavo ter naj bo še dalje slavne habsburške države mogočni pokrovitelj.

Mnogojezični narodi širne Avstrije spričujejo tudi zdaj, kakor pri vsaki prejšnji priliki, svojo neomahljivo udanost in zvestobo do presvitke cesarske hiše, svojo neomejeno ljubezen in spoštovanje do presvitlega cesarja in vse cesarske rodbine.

Spomnivši se živih, spomnimo se tudi umrlega in molimo zanj, da bi mu Bog dal uživati večno veselje, katero je pripravljeno vsem, ki Boga ljubijo. Po končanem zemskem boji je to edino, kar mu moremo podariti v znak ljubezni in udanosti. Molimo torej za dušo Njegovo v obilni meri, da bo gledala obličje dobrega Očeta.

Slovenci. - Italijani.

O slovenskem šolskem društvu sv. Cirila in Metoda pisal je nekdo v „Neue freie Presse“, da dobiva podporo z Ruskega, da njega voditelji so v zvezi z ru-kim grofom Ignatijevim, ki je predsednik vseslovenskemu društvu v Petrogradu, in enake reči. To vest je goriški liberalni list po svoji dolžnosti prevel in podal svojim čitateljem. „Pressin“ dopisnik je datoval svoj dopis iz Gradca; a z enakim razlogom bi bil lahko zapisal iz Trsta, kajti začetek ima v Berlinu. Pritožbe o panslavizmu v južnih slovenskih deželah in o nevarnosti, ki preti Avstriji po neki stari liturgiji, imajo najskrajnejše zagovornike v Berlinu in krepke pespešitelje v Primorji. V Primorji ni nič nenavadnega, da naseljen in plačan tujec gre po par mesecev na leto v Berlin dihat krepkeji zrak nego je pri nas.

Kakor o slovenskem šolskem društvu, tako so poročali nemški (saksonski) listi v dopisih iz Berlinu o češki „Solski Matici“, da je dobila 30.000 rubljev iz Rusije. Vseled postopanja društvenega predsedništva morali so listi v Nemčiji preklicati ono vest in preklic prinesli so tudi listi na Češkem in na Moravskem. A v kljub temu pripovedoval je neki vacuiliški profesor dr. Knoll nepravno v nekem društvu to bajko, čes: nekaj se vendar primo. In to pripoveduje ud nemškega šofarajna, o katerem je javno znano in česar nikdo ne taji, da dobiva podporo iz Berlinu. Če ni greh dobivati podporo iz Berlinu, zakaj bi bil greh dobivati jo iz Petrograda, katera se pa v resnici ne dobiva?

Da je stvar o slovenskem šolskem društvu le izmišljena, nam pač ni treba poudarjati; a opozoriti moramo svoje čitatelje na dvojno mero, s katero merijo naši nemški in italijanski narodni nasprotniki, kar je za nje po njih mišljenju pravno, to je za Slovane prepovedano in nepostavno. In ko nimajo takih

fakt ali dejanj, kakršna opisujejo, jih pa izmišljajo in trobijo med svet, da bi slepili lahkoverno ljudi. Dotično številko „N. fr. Presse“ poslali so baje naši prijatelji tudi nekaterim višjim duhovskim krogom.

Toliko o Slovencih. Kaj pa o italijanskem šolskem društvu „Pro patria“? O tem nočemo ničesa ni izmišljati ni soditi, ampak hočemo samo poročati po „Slovenec“, kaj je pisal o tem društvu, ki je nekaterim politikom v Primorji toliko priljubljeno, katoliški italijanski list „Il Nuovo Osservatore Cattolico“. Isti članek prinesli ste i „Katoliška Dalmacija“ ter „Naša Sloga“, ki imate duhovnika urednika, kakor „Slovenec“ in navedeni italijanski list. Oni „Osservatorov“ članek (dopis z Dunaja) se glasi:

„Ko je bilo na Dunaji zborovanje katoliškega „šulvereina“, bil je v Trstu občni zbor društva „Pro patria“. Katero „patrie“ ali domovine? Jaz ne umejem. Italijani, ki živé v južnih pokrajinah cesarstva, bojé se, da bi jih napale narodnosti, med katerimi živé. Zlružili so se v društvo, kateremu je središče v Roveredu, a širi se po Tirolskem, Goriškem, Istri, Primorji in Dalmaciji. To društvo hoče ustanovljati in vzdržavati italijanske šole v imenovanih deželah. To bi bilo vse pravilno in pravično, da namroč váruje svojo narodnost. Društvo je priznala tudi avstrijska vlada, ker je urejeno po njenih postavah. Ali to društvo je v svojem bistvu politično, deluje sicer za meji cesarstva, središče pa ima v Bologni, je odvisno od odbora, kateremu je duša pesnik „Sitane“, profesor Carducci. Pri zadnjem zboru v Trstu so s svojimi jeremijadami tožili, kako jih zatirajo. Toda čisti namen iredentizma (Te besede nismo zapisali mi, ampak italijanski katoliški list in po njem „Slov.“ Ur. „Soča.“) so pokazali pri gledališki predstavi. Ne vtikam se v politično stran društva, ker to je njegova stvar, nego rečem resnico, da me strese greza, ko pomislim, da društvo, ki je polno duha Carducijevoga in njegovih tovarišev, na vnanje kaže, da dela za vzgojo v ljudskih šolah. Kar pa je najžalostnejše, je to, da so člani tega društva zaspljeni katoliki in duhovniki, ki je podpirajo z novci. Mi katoliki moramo zavzeti jasen položaj, sicer postanemo sredstvo, s katerim si liberalci pomagajo do svojih namenov. Morda sodim krivo, pa mislim, da bi iskreni katoliki, posebno duhovniki, ki so člani društva „Pro patria“, morali dobro izprašati svojo vest in pomisliti, da morejo s svojim vzgledom zvoditi neoprezne ljudi v mrežo društva, kateremu je morda vzdržavanje italijanskega jezika jeden namen, a ne pglaviti. Pomislite, da so načelniki tega društva največji liberalci, vi pa veste, kaj to pomeni. Velika je torej potreba, da nam Bog razsvetli pamet.“ „Slovenec“ je dodal: Tako piše imenovani italijanski katoliški list, ki je v jezikovnem oziru gotovo nepristranski, ker ga urejuje pravi italijanski rodeljubi. Torej naj dobro pomislijo nekateri duhovniki in dobri katoliki, ki podpirajo sovražnike cerkve, kakršni so Crispi, Carducci in njihova liberalna stranka.“

Dopisi.

V Gorici, 30. januarja. — Zopet nam je beležiti lepo veselico „Slov. bralnega in podpornega društva“, ki je združila v prostorih goriške Citalnice mnogo občinstva iz mesta in nekoliko tudi z dežele. Počastili so veselico razen predsednika deželna poslanca dr. Al. Rojic in Andrej Kocijančič, c. kr. notar Josip Kavčič, župan Klančič, denarničar Anton Eržen, trgovec z žitom Janez Kavčič, krojaški mojster Martin Poveraj, trgovca Likar in Presl, klobučar Anton Fon, krčmarji Janez Reja, Jožef Fon, Tomaž Kranjec, štacunarji Andrej Drašček, Janez Kante, Andrej Kuštrin, trgovec Janez Drufa, krojoča Noviča, hišna posetnika Bajt, Dovgan ter mnogi drugi rodoljubi iz mesta.

Program se je vršil pod izvrstnim vodstvom

